

nagyobb, tüzelőberendezéssel is ellátott földbe mélyített ház került elő, ezenkívül néhány épülethez nem tartozó kemencét is ebbe a korszakba tartozónak sorolhatunk. A pihenőhelyek É-i, ÉK-i részein feltártunk egy párhuzamosan futó, ÉNy-DK-i irányú hármasszoros árokrendszert, melyet a telep É-i határának tarthatunk. Déli irányban nem tudtuk a telepet lehatárolni. A leletanyag ebből a korszakból nagyon reprezentatív és jól illeszkedik az M6 autópálya eddigi munkálatai során előkerült hasonló lelőhelyeken találtak sorába. Nagy számban kerültek elő terra sigillata utánzatok, pannóniai szürke kerámia, S-profilú edényperemek, márványos festésű töredékek. Külön figyelmet érdemel a fémanyag. Az olló, borotva, vaskések, pénzek, hólyagos lábperec töredéke stb. sorában külön említést érdemel egy unikális ezüstözött bronzmedál.

A késő középkori objektumok a lelőhely É-i, ÉK-i részén helyezkedtek el. Ide sorolhatók a záportározó területén előkerült kutak, ill. a pihenőhely K-i részén feltárt kemencebokor, a mellette talált kisebb földbe mélyített épület és a két feltárt nagyobb méretű, többszortatú, fejlett tüzelőberendezéssel ellátott, földbe mélyített, de felmenő fallal is rendelkező, feltehetőleg „fachwerk”-es falszerkezetű épület. A leletanyagban a kisszámú kerámiatöredék mellett gazdag vas és bronz fémanyag található. Ezek sorából kiemelkedik az egyik kútban talált ágyúgolyó és a kisebb földbe mélyített épületben talált vaseszközlet, melybe egy kampós végű lánc, egy csoroszlya, kerékvasalások tartoznak, ami alapján az épületben egy ekét tárolhattak. A 19. sz. ház bontása során az egyik tüzelőhely falalapozásából egy pénz került elő.

A leletanyag a Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézetében történő elsődleges feldolgozás után a Magyar Nemzeti Múzeumba kerül végleges elhelyezésre. A geodéziai felmérést a Meridián Kft. végezte.

SZARKA JÓZSEF

163. Dunaszentgyörgy határa

(Tolna megye) R, B, N, A, Á, Kö

Faluhely 1. (KÖH 74613): Dunaszentgyörgy közigazgatási határának DK-i csücskében, a valamikori vízfolyásból csatornává alakított mai Solymos-ér U-alakú kanyarjában a környező területből 2–3 m-rel kiemelkedő K-Ny irányú, az É-i felén meredeken eső, míg a D-i részén lankásabb dombháton középkori falu felszíni nyomait találtuk még 2006 tavaszán. Azóta a rendszeres bejárás eredményeként pontosabb képet festhetünk a mintegy 120×50 m nagyságú lelőhelyről. Szinte a falu teljes területén, de elsősorban az É-i és Ny-i felében sok, az Árpád-kort képviselő cserépbogrács- és fazéktöredék került elő. A változatos intenzitásban előforduló jelentős mennyiségű középkori kerámiát kályhaszemek, fazekak, fedők töredékei képviselik. Templomra utalnak a lelőhely legmagasabb részén megfigyelhető mészkő- és habarcsos tégladarabok, továbbá egy, a templom ablaküvegéből származó nagyobb ólomdarab, ill. a kb. 40 cm-es szoknyaátmérőjű harangból származó bronztöredék.

A lelőhely elhelyezkedéséből (a Solymos-ér szeglete) és a leletanyagból következtethető, hogy a forrásokból ismert Berekszeg nevű településsel lehet azonos.

Felső-rét 1. (KÖH 74763): A községtől K-re fekvő Felső-rét nevű határrész D-i felében, a Solymos-ér felé lejtő, Ny-i, magasabb dombháton egy kb. 30×30 m-es területen az alig ülepedett szántásban kisebb telepre utaló, kevés jellegű őskori (durvább népvándorlás kori?) és világosszürke avar kerámiát gyűjtöttünk.

Felső-rét 2. (KÖH 74765): A dűlő D-i részén, a Csámpai-pataktól K-re, a csatorna és a faluból kijövő, DNy-ÉK-i út háromszögében, egy megközelítőleg 50×50 m-es területen jellegű őskori kerámiát találtunk.

M6 RM-12 (KÖH 59614): Az M6 autópálya építését megelőző ásatás során a 120+900 és 121+650 km-szelvények között a főpályán és egy záportározó területén mintegy 42 700 m²-t tártunk fel. A talált 217 objektum jelentős részét kitevő szabálytalan alaprajzú, közepes méretű, sekélyebb gödrökből alig-alig került elő lelet, míg a tízegynéhány darab, több száz négyzetméter alapterületű, szabálytalan alakú mélyebb (anyaggyerő) gödrökből említésre méltó, az ovális alakú kisebb tároló(?) gödrökből pedig jelentős mennyiségű kerámia látott napvilágot. Ezek alapján a lelőhely nagy része őskori: a rézkor és a bronzkor idejére datálható. Szintén őskori a D-i területen feltárt két kút is. A feltárás É-i harmadában viszont egymást keresztező két széles árokra bukkanunk, amelyekben némi avar korú kerámiát találtunk. A feltárás D-i határán egy, az autópálya nyomvonala alatt D-i irányban folytatódó, ismeretlen korú, szélesebb árkot bontottunk ki.

M6 RM-15 (KÖH 59875): Az előző útszakasz É-i felével párhuzamosan futó szervízút nyomvonalában a 2009 tavaszán végzett feltárás során 4200 m²-en 26, jórészt őskori (rézkori) objektum került elő. Két tárológödör mellett ezek főleg szabálytalan alakú, sekélyebb anyaggyerők(?). A lelőhely középső harmadában, ill. az É-i végében lévő szélesebb árokszakaszokból lelet ugyan nem került elő, de alakjuk, irányuk miatt nagy valószínűséggel az RM-12 lelőhely párhuzamos szakaszán kibontott (avar kori) árkok folytatásai.

Munkatársak: Künsztler Tamás, Necze Gábor, Ulrich Beáta, Ürmös Melinda.

CZÖVEK ATTILA

164. Dunaújváros, Vetus Salina 6. burgus (KÖH 62588)

(Fejér megye) Rő

Régészeti hatástanulmány készítéséhez kapcsolódóan 2009 márciusában állapotfelmérő bejárást tartottam a Visy Zsolt által a Dunaújváros-Pentele városrész ÉNy-i részén légi felvételtől azonosított kettős árokkal rendelkező római kori őrtorony területén. A bejárás célja a lelőhely kiterjedésének pontosítása és állapotának meghatározása volt. Leletet nem gyűjtöttem. A régészeti lelőhely, a jelenlegi Somogyi, Búzavirág és Berán